

**ПРО ПРОВЕДЕНУ РОБОТУ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ У ХНЕУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ
У ЗВІТНОМУ ПЕРІОДІ
(2025р.)**

Антикорупційній ідеї вдалося стати однією з провідних у сучасному українському дискурсі. Усвідомлення того, що корупція- чи не найбільший ворог України, поширене. А бачення успішної країни без корупції стало, фактично, національною ідеєю України. Система вищої освіти за своїм потенціалом- це одна з найвпливовіших інституцій, які теоретично можуть виконувати завдання формування масової культури несприйняття корупції, згадане в Конвенції ООН проти корупції. Заклади вищої освіти відіграють ключову роль у формуванні майбутнього не лише через знання, які вони передають, але й через цінності, які вони прищеплюють.

Розробка і впровадження системи антикорупційного комплаєнсу в закладі вищої освіти не тільки є питанням управління університетами, а й фактором, що впливає на розвиток суспільства в цілому.

Етична поведінка є наріжним каменем академічної доброчесності. Підтримуючи та розвиваючи культуру прозорості та підзвітності, університети дають можливість студентам отримувати якісну освіту, розвиватися та здійснювати інтелектуальні пошуки без тіні корупції.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Університет) готує професіоналів різних спеціальностей, здатних виконувати різноманітні функції на сучасному рівні розвитку суспільства.

Місією Університету є формування освіченого, компетентного, висококваліфікованого фахівця, громадянина, патріота, інноватора, носія духовності і культури завдяки постійному вдосконаленню змісту освіти та сучасних технологій навчання і виховання.

Реалізація цієї місії неможлива без впровадження антикорупційної політики в Університеті. Саме тому Університет прагне побудувати сучасну, ефективну та прозору систему запобігання, виявлення та протидії корупції.

Університет та його колектив усвідомлюють, що корупція як негативний соціальний чинник суспільного життя є суттєвою перешкодою для розбудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, що заважає демократичним перетворенням, зводить нанівець важливі реформаторські починання. Тому Університет забезпечує розробку та

вжиття заходів, які є необхідними та достатніми для запобігання, виявлення і протидії корупції у своїй діяльності.

У звітному періоді, як і в минулі роки, антикорупційна політика Університету проводилася відповідно антикорупційної програми Університету на 2023-2025 роки(АП), основну увагу в питаннях запобігання та виявлення корупції було приділено:

- контролю плану виконання АП;
- здійсненню заходів з виявлення фактів наявності потенційного та реального конфлікту інтересів співробітників, інформування ректора Університету, Міністерство освіти і науки України (МОН) та Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання ;
- перевірку факту подання суб'єктами декларування декларацій та повідомлення НАЗК про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій;
- здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, у тому числі розгляд повідомлень про порушення вимог цього Закону
- забезпеченню якісного інформування співробітників та студентів Університету щодо антикорупційної діяльності, надання методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання законодавства щодо запобігання корупції;
- інформування ректора Університету, МОН, НАЗК або інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;
- вивченню основних положень антикорупційного законодавства та питань запобігання корупції.

У звітній період у своїй діяльності Університет продовжував підтримує постійний зв'язок із керівними органами, Національним агентством із питань запобігання корупції (НАЗК), Міністерством освіти і науки України (МОН) а також з Асоціацією юридичних клінік України (АЮКУ); регулярно здобуває актуальну інформацію з питань запобігання та виявлення корупції, офіційні роз'яснення щодо змін у чинному законодавстві. На постійній основі проводиться інформаційно-роз'яснювальна та організаційна робота щодо здійснення заходів із запобігання та протидії корупції в Університеті.

Таким чином загальна політика Університету щодо запобігання корупції у сфері освіти і науки ґрунтується на необхідності дотримання вимог антикорупційного законодавства, забезпечення прозорості діяльності університету, ефективного управління бюджетними ресурсами сфери освіти й науки; доведення до громадськості об'єктивної та достовірної інформації про діяльність Університету; здобуття громадської підтримки під час реалізації антикорупційних заходів.

Антикорупційна програма університету на 2023 – 2025 роки є обов'язковою для виконання всіма працівниками, включно з посадовими особами всіх рівнів, і здобувачами вищої освіти Університету.

Здійснення заходів щодо моніторингу, оцінювання виконання та періодичного перегляду Антикорупційної програми Університету на 2023 – 2025 роки в межах своїх повноважень проводять:

- ректор Університету;

- посадові особи всіх рівнів та інші працівники Університету;

- провідний фахівець із питань запобігання та виявлення корупції (уповноважена особа);

- комісія з питань запобігання та виявлення корупції серед працівників Університету.

Проведений моніторинг і аналіз Плану виконання АП на 2023-2025 роки показав, що усі заплановані у ній пункти виконані.

Зокрема, навчальний курс «Антикорупція і доброчинність», якій почав викладатися в Університету с 2024-2025 навчального року, продовжився і в цьому навчальному року. Крім того, в текст Трудового Договору між Університетом та працівником доданий пункт про зобов'язання дотримання та виконання антикорупційного законодавства та АП Університету на 2023-2025 роки, а усі нові працівники, розпочинаючи роботу в Університету, мають ознайомитися з її змістом.

В звітному періоді була продовжена робота по виявленню фактів наявності потенційного та реального конфлікту інтересів співробітників Університету по наступним правовим позиціям:

- наявність/відсутність конфлікту інтересів під час реалізації повноважень з оплати праці (преміювання, встановлення надбавок);

- конфлікт інтересів у керівника, у якого в підпорядкуванні працюють близькі особи ;

- конфлікт інтересів у керівників закладів освіти, які працюють в цих же закладах за сумісництвом ;

конфлікт інтересів при спільній роботі близьких осіб ;
обмеження спільної роботи близьких осіб .

При цьому використовується тест розроблений НАЗК, який допомагає встановити наявність або відсутність у особи конфлікту інтересів. Тест може пройти будь-яка особа, яка має сумніви щодо наявності в неї конфлікту інтересів і дістати відповідь на своє запитання.

На сьогоднішній день 28 співробітників Університету мають потенційний конфлікт інтересів і стосовно їх здійснюється заходи зовнішнього контролю. Всі вони вчасно подали ректору повідомлення про наявність потенційного конфлікту інтересів у зв'язку із зайняттям ними посади за сумісництвом або при спільній роботі близьких осіб.

По всіх цих співробітникам наказом ректора були застосовані заходи зовнішнього врегулювання потенційного конфлікту інтересів у вигляді здійснення ними повноважень щодо себе самого під зовнішнім контролем. Здійснення в межах компетенції зовнішнього контролю було покладено на провідного фахівця з питань запобігання та виявлення корупції ректорату. Формою здійснення зовнішнього контролю було визначено перевірку стану та результатів виконання співробітниками завдань, вчинення ними дій, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються ними з питань, пов'язаних із предметом потенційного конфлікту інтересів, зумовленого зайняттям ними посади за сумісництвом або при спільній роботі близьких осіб.

Зовнішній контроль провідним фахівцем з питань запобігання та виявлення корупції проводився постійно та фіксувався у щоквартальних службових записках та піврічних звітах на адресу ректору.

За звітній період до Університету не надходили повідомлення з інших джерел (зокрема, повідомлення від викривачів), пов'язаних із предметом потенційного конфлікту інтересів у працівників Університету.

Декларування посадовців - один з найефективніших інструментів запобігання корупції у публічному секторі. Завдяки йому кожен громадянин може дізнатися про статки посадовців, а НАЗК проконтролювати, чи відповідають їхні витрати законним прибуткам.

У звітній період здійснювався контроль щодо своєчасності подання декларації посадовими особами Університету, які потрапляють під дію законодавства про запобігання корупції.

Усі 5 співробітників Університету своєчасно та в повному обсязі виправили свої декларації в НАЗК. Наявність їх у Реєстрі декларацій НАЗК

була проконтрольована провідним фахівцем з питань запобігання та виявлення корупції про що було повідомлено ректору.

Із метою забезпечення якісного інформування співробітників та студентів Університету щодо антикорупційного законодавства та формування громадської думки про неприйнятність і осуд корупційних діянь, протягом звітного періоду було оновлено розділ «Питання запобігання та виявлення корупції» на офіційному сайті Університету. Поширено інформацію про права викладачів, співробітників, студентів, а також механізми їхньої реалізації; розроблено порядок і процедури розгляду звернень та ухвалення рішень щодо цих звернень; вивчено основні законодавчі акти України, які регулюють питання запобігання та виявлення корупції; поширено інформацію про заходи щодо протидії корупції в Університеті.

На сайті Університету в рубриці «Питання запобігання та виявлення корупції» (режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/pytannya-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi>) розміщено основні положення Антикорупційної програми Університету на 2023 – 2025 роки; відображено зміст заходів із протидії та запобігання корупції в університеті, наведено терміни виконання заходів і перелік відповідальних за виконання заходів.

Відповідно до п. 11 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про запобігання корупції» до повноважень НАЗК належить здійснення аналізу ефективності діяльності уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції.

Уповноважена особа Університету в Кабінеті уповноваженого на Порталі доброчесності НАЗК своєчасно подала інформацію щодо своєї діяльності за звітний період.

В Університеті забезпечено функціонування внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних, або пов'язаних з корупцією правопорушень як по телефону довіри та електронною поштою (номер телефону довіри та адреса електронної пошти розміщено на сайті Університету), так і через Єдиний портал повідомлень викривачів про що було проінформовано МОН листом №25/21-02-67 від 21.02.2025 р.

Крім того, на сайті Університету буде розміщено розроблений НАЗК гайд для викривачів корупції-електронний посібник, у якому в доступній та зрозумілій формі роз'яснюється: хто такий викривач, які права та гарантії захисту він має, як підготувати повідомлення про корупцію та обрати канал.

Важливим принципом антикорупційної політики Університету є формування у співробітників та студентів суспільної нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права. Значну роль у досягненні цих цілей відіграє вивчення основних положень антикорупційного законодавства та питань запобігання корупції. Саме тому Офіс доброчесності НАЗК розробив низку тематичних матеріалів для їх інтеграції в освітні програми. Зокрема, це навчально-методичний комплекс дисципліни «Антикорупція та доброчесність», якій успішно почав викладатися в Університеті з 2024-2025 навчального року.

З метою опанування базових практичних інструментів для підвищення ефективності виявлення та запобігання корупції та врегулювання конфлікту інтересів співробітники та студенти Університету у звітній період приймали участь в навчальних онлайн-курсах, які представлені у Базі знань на офіційному веб-сайті НАЗК (<https://wiki.nazk.gov.ua>), так і організованих АЮКУ, що підтверджується отриманням відповідних сертифікатів.

На виконання вимог Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2023 року №220, МОН затвердило своїм наказом від 17.04.2025 №576 Методичні рекомендації щодо застосування інструментів та механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності. Відповідно цьому наказу Університет до 01.09.2025 року повинен був забезпечити впровадження цих Методичних рекомендацій в свою діяльність. Зокрема, закріпити в своїх нормативних документах (статутах, інструкціях, наказах тощо) норми щодо підвищення рівня прозорості та доброчесності у діяльності Університету, передбачені Методичними рекомендаціями. За результатами виконання наказу в МОН було відправлено відповідна інформація.

Стратегію розвитку доброчесності в освіті на 2026-2030 році презентували під час масштабного форуму «Доброчесність та освіта: нові орієнтири», що відбувся 30 жовтня 2025 року в Києві, в якому онлайн взяли участь представники нашого Університету. Стратегія розроблялася НАЗК у партнерстві з МОН, Антикорупційною ініціативою ЄС, представниками академічної спільноти, громадських організацій.

На Форумі обговорили результати ключових проектів Офісу доброчесності НАЗК, у тому числі проект «Прозорі Університети» - ініціатива, що розвиває культуру доброчесності і прозорості у вищій освіті.

До проекту, крім нашого Університету, долучилося понад 90 закладів вищої освіти, а дисципліну «Антикорупція та доброчесність» вже опанували понад 8 тис. студентів, у тому числі нашого Університету.

У рамках проведення Тижня доброчесності 2-3 грудня 2025 року представники Університету взяли участь в онлайн-лектор «Доброчесність та антикорупція: свідомість, відповідальність, приклад» організованим Офісом доброчесності НАЗК.

Крім того, представники Університету в грудне 2025 року взяли участь у публічному громадському обговоренню пропозицій до підрозділу 2.6 «Освіта та наука» Розділу 2 проєкту Антикорупційної стратегії на 2026-2030 роки, що пройшла у форматі відеоконференції в грудне 2025 року.

Протягом звітнього періоду фактів корупції та корупційних правопорушень у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, зокрема щодо виконання актів законодавства з питань запобігання та врегулювання реального конфлікту інтересів, не виявлено.

За звітній період до ХНЕУ ім. С. Кузнеця не надходили повідомлення з інших джерел(зокрема, повідомлення від викривачів), пов'язаних з корупцією у працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця, у тому числі в ході вступної кампанії під час зарахування студентів та аспірантів на 2025-26 навчальний рік. Серед працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця не було осіб, яких притягнуто до адміністративної або кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення.

Хоча на сьогодні ще відсутня Антикорупційної стратегії України на 2026-2030 роки та Державної антикорупційної програми на 2026-2030 роки, пропоную затвердити Антикорупційну програму Університету на 2026-2028 роки, розміщену на сайті Університету. Після схвалення Кабінетом Міністрів України Державної антикорупційної програми на 2026-2030 роки ми за необхідності внесемо відповідні доповнення до Антикорупційної програми Університету на 2026-2028 роки.